

Twijfels bij het leesdossier (en enige andere zaken)

1 januari 1997

Auteur: J.A. Dautzenberg

Volume: 07

Nummer: 4

Pagina's: 36-40

Documenten

- [tsjip_jrg07_032.pdf](#)

twijfels bij het leesdossier en enige andere zaken de mening van docenten schoolboekenauteur j a dautzenberg de invoering van het leesdossier is zeker de grootste verandering in het literatuuronderwijs sinds dit bestaat je kunt gemakkelijk uitrekenen dat het aanleggen van het leesdossier het overgrote deel van de beschikbare tijd opslokt en dat voor onderwijs in literatuur en zeker in de literatuurgeschiede leeservaring hierbij moet de kandi daat onder meer aandacht besteden nis nog maar een marginale plaats in het curriculum zal aan wat hij moeilijk verwarrend of overblijven toch ben ik geen tegenstander van een lees onduidelijk vond korter en duidelijker gezegd een leer dossier waar we voor op onze hoede moeten zijn is het soort ling moet twaalf keer een tamelijk leesdossier dat momenteel min of meer officieel gepropageerd geleerd stuk van zeer aanzienlijke omvang produceren wordt de bedoeling hiervan is dat de leerling nauwer bij zijn boeken betrokken wordt en de principiële vraag luidt j a dautzenberg al vele jaren is op nogal wat scholen grafie en of een of meer balansversla gebeurt dat ook want is het geen een veel minder officiële vorm in gen bevatten daarnaast kunnen ook enorme belasting om over elk boek zwang een soort materiaalverzame knipsels recensies samenvattingen zo n stuk te moeten schrijven stel je ling bestaande uit een bibliografie van primaire en secundaire literatuur voor dat je elke keer als je een boek de lijst plus een beknopte keuze uit uitgewerkte verdiepingsopdrachten leest dat moet doen met in je achter secundair materiaal als recensies eigen aantekeningen persoonlijke hoofd de gedachte dat je er straks iets commentaren uit uittrekselboeken en reacties enz blz 16 17 erin zitten over moet schrijven dan hou je toch dergelijke voor dit type leesdossier is wat eindterm 31 inhoudt staat op blz onmiddellijk op met lezen ben je veel te zeggen een mondeling ten 59 de kandi daat kan zijn persoonlijke geneigd te denken en ga je voortaan tamen dat niet alleen over de boeken leeservaring beschrijven verdiepen en naar de concertzaal maar daarover gaat maar ook over die secundaire lite evalueren de beschrijving blijkt weer moet je ook een stuk schrijven want natuur zal allicht veel dieper gaan dan uit drie delen te bestaan een persoon dat valt onder het nieuwe vak ckvi

slechts het toetsen of de leerling zijn lijke reactie op het boek een motivatie alles wat vroeger op scholen gedaan boeken wel heeft gelezen van de keuze ervan en een korte weer werd om kunst en cultuur op een gave van de inhoud de verdieping is enigszins aangename wijze toeganke de eisen van de vog gekoppeld aan een specifieke verwer lijker te maken voor leerlingen film maar dit is natuurlijk geen leesdos kingsopdracht waarvan allerlei voor voorstellingen muziek theater dans sier zoals bedoeld door de vakontwik beelden worden gegeven zoals het be alles valt voortaan onder de studielast kelgroep nederlands en de stuurgroep spreken van de belangrijkste passages benadering en over alles moeten ze ik citeer uit de voorlichtingsbrochure een analyse van de eigen respons op de een werkstuk maken het is de totale nederlands van de slo voor het ge tekst een karakterisering van de perso didactisering van cultuuroverdracht mak beperk ik me tot het vwo op nages een beschouwing over de span lezen is op die manier geen onts-pan blz 28 staat onder andere het lees ningsopbouw een vergelijking met een ning meer maar werk en dat voor dossier bevat ten minste de verwer ander werk en dergelijke de evaluatie kinderen die lezen vaak toch al niet zo kingsopdrachten uit eindterm 31 en ten slotte is een eindoordeel over het aardig vinden als iemand een nog ef het leesdossier kan een leesautobio boek en een weergave van de eigen fectievere manier vindt om leerlingen 36 tsjl p letteren 7 4 het lezen tegen te maken dan hoor ik propagandisten geen woord van protest volledige baan en dan heb ik werkelijk die gaarne want ik ken ze niet vernemen als hun geesteskind zo ver heel zuinig geteld zo praat ik niet nu kan men zeggen je kunt dat lees vormd wordt immers niemand van de eens over herclustering bij de overgang dossier toch minimaal invoeren niet redactie van tsjip letteren heeft blijk naar een volgend jaar want dan moet iedere keer zo n enorm stuk laten baar gezegd zijn we nou helemaal gek je je ineens ook nog een stel leesdos schrijven maar slechts een of twee keer geworden en het stuk vervolgens in de siers eigen maken die voor een deel al en voor de overige boeken wat anders prullenmand gedonderd door een collega begeleid zijn verzinnen zeker kun je dat maar het deze berekening lijkt me een aardige is natuurlijk niet in de geest van het controle inbreng bij toekomstige discussies over leesdossier en het is om deze geest dat maar zelfs als men van mening is dat de taakbelasting van de docenten in de het me hier gaat de titanenarbeid die leerlingen moeten tweede fase maar niemand is toch want die geest is allang uit de fles en verrichten hun betrokkenheid bij lite hopelijk zo dom om te denken dat de begint andere zeer kwalijk riekende ratuur zal vergroten en men het lees schoolleiding met deze getallen reke geesten op te roepen je komt steeds dossier dus zal invoeren in de geest die ning zal houden bij het toebedelen van vaker artikelen en boeken tegen waar de bedoeling was dan is er nog steeds het aantal taken aan de neerlandici van je buitengewoon mismoedig aan aantal praktische problemen wordt in literatuur in het studiehuis allereerst is er de controle op de voort als tweede is er de controle op over van jan mulder kun je lezen over lite gang stel je hebt als docent boven schrijven verreweg de meest gebruik ratuurdidactiek met een biologische bouw acht klassen van dertig leer te bron zal het leesdossier van een basis vernemen dat naarmate leer lingen bepaald geen denkbeeldige andere leerling zijn en als iemand lingen ouder worden ze door-

gaans situatie dan betekent dit het begelei denkt dat doen leerlingen niet die behoefte hebben aan meer licht en den van 240 leesdossiers het lijkt me hebben verantwoordelijkheidsgevoel geluid en staren naar circa 200 formu niet overdreven om elke leerling om de genoeg om zelf hun leesdossier te ma lieren vragenlijsten en meerkeuze twee maanden te spreken over zijn ken dan zit hij klaarblijkelijk niet in toetsen die tijdens het werken aan het werkzaamheden dat is dus vijf keer het onderwijs al die leesverslagen dossier moeten worden ingevuld in per jaar telkens twaalf minuten ook analyses vergelijking van bestaande tsjip letteren van oktober 1997 stond dit lijkt me niet overdreven samen recensies zelf geprobeerde recensies het artikel nieuwe kansen voor geza zijn dit zestig minuten per leerling per navertellingen van uittrekselboeken menlijke literatuurlessen waarvan ik jaar navertellingen van navertellingen eerst dacht dat het een parodie was daarnaast moet je die leesverslagen dus geleerde praat uit boeken van maar dat serieus bedoeld blijkt te zijn bekijken havisten hebben acht boe professoren al deze en nog veel meer zowel boek als artikel lijken geschre ken vwo ers twaalf dus ieder vier per vreselijke teksten zullen allemaal op ven met maar een doel voor ogen hoe jaar stel voor het beoordelen en be de computer gemaakt moeten worden voorkom ik koste wat het kost dat een spreken van elk leesverslag twintig en dus op een schijfje gezet en dus leerling gewoon een boek leest in een minuten dan levert dat per leerling hoeven ze het niet eens meer over te makkelijke stoel en dat nog leuk vindt nog eens tachtig minuten werk op schrijven maar kunnen ze het gewoon ook samen met het vorige is dit dus 140 inlezen ik weet natuurlijk ook wel dat deze ab minuten en voor echte noodgevallen kunnen ze jecte onzin de propagandisten van het hierbij heb ik leesautobiografie noch altijd nog iets downloaden van internet leesdossier nooit voor ogen heeft ge balansverslag meegeteld je kunt ervan op een nascholingsbijeenkomst vertel staan want dat zijn honorabele men uitgaan dat je per jaar van elke leerling de een docent uit het gooi dat zijn sen maar bedenk ook brutus was een een van beide werkstukken moet bekij school een web site op internet had en honorabel man schreef shakespeare ken beide zijn natuurlijk veel langer dat zijn leerlingen daar hun gecorri maar zij hebben wel dit soort aberrada dan de leesverslagen dus stel het bege geerde opstellen onderbrachten ties opgeroepen en ik weet ook wel dat leiden beoordelen en bespreken daar want dat lijkt toch een beetje op echt geen enkele leraar die bij zijn verstand van op elk 30 minuten samen met het publiceren en wie wil dat per slot van is deze onzin gaat navolgen maar het voorgaande wordt dit 240 maal 170 rekening niet moet wel even gezegd worden zeker minuten is 680 klokuren dus ruim soms tracht men dit te voorkomen als we van de kant van de genoemde schoots meer dan eenderde van een door een technisch trucje er is een tsjip letteren 7 4 37 encyclopedie op cd rom verschenen den presteren als ons gevraagd werd die jongen weet van mij dat ik argu waarvan je niet zomaar iets kunt prin een stuk te schrijven over een onder menten eis en heeft dus het prisma ten want als je dat doet komt er auto werp waar we eigenlijk geen verstand uittrekselhoek erbij gehaald zeg ik matisch ook een bronvermelding van hebben maar jongen waarom begin je nou onder de tekst te staan alsof een leer stel dat mij gevraagd wordt mijn me ineens frans te praten en dan zegt hij ling met maar ook maar een heel klein ning te geven over de 41e

symfonie van o is dat frans meneer beetje verstand van tekstverwerken die mozart dan zou ik zeggen dat ik die het is alleen zinvol iets op te schrijven er niet uit zou kunnen halen heel mooi vind en als argument geef ik over boeken als je geleerd hebt wat er is luiheid de enige reden voor dit ge dan dat er zulke mooie melodieen in over boeken opgeschreven kan worden drag bij sommige leerlingen natuur zitten en om aan overtuigingskracht te en wat er al zoal over opgeschreven is lijkt wel maar niet bij alle de slimme winnen voeg ik er dan nog aan toe dat bij kunst en literatuur hebben wij ren hebben al gauw in de gaten dat het ik sommige daarvan op elk uur van de steeds de neiging te denken dat het leesdossier een zogenaamd hande dag kan neurien gaat om emoties verbeelding inlev lingsdeer is waarvoor ze geen cijfer maar zelfs als ik een vrij domme leer ingsvermogen en gevoelens fa ik voel krijgen maar dat naar behoren in ling was zou ik begrijpen dat dit toch dat gewoon zo of dat vind ik nu een elkaar gezet moet zijn er is echter een wel erg mager is en dan voegde ik maal mag dat soms niet heilige wet in het onderwijs alles waar eraan toe dat die symfonie de jupiter nee dat mag soms niet sommige din je geen cijfer voor krijgt hoeft niet symfonie wordt genoemd en dat gen kunnen niet gevonden worden serieus te nemen docenten van een jupiter de romeinse oppergod is omdat ze fout zijn vak als maatschappijleer weten hier en om te laten zien dat ik niet van de literatuur is een vak waar je iets voor alles van in een razend tempo zal het straat ben schrijf ik er nog bij dat dat moet leren en zelfs van buiten leren en leesdossier verworden tot een slordig dezelfde is als zeus bij de grieken en waarbij je te rade moet gaan bij men bijeengeraapt en bijeengesloten bun dat zo n benaming toch wel iets zegt sen die het al geleerd hebben en het deltje papier en al snel zullen er digi over de status van die symfonie in de dus beter weten pas als dat is gebeurd tale leesdossiercentrales ontstaan waar muziekgeschiedenis als er een hele hoop is geleerd en veel je via je modem alles wat je nodig hebt en als ik een slimme leerling was zou is gelezen dan kun je heel voorzich tegen een schappelijke vergoeding ik begrijpen dat ook dit nog heel mager tig vragen jongen meisje wat vond kunt kopen en de docent die zegt dat is en dan zou ik iets heel vreselijks jij nou van dat boek en af en toe zul je hij dat feilloos in de gaten heeft leeft gaan doen ik zou de secundaire litera een antwoord krijgen waar je van op in dezelfde droomwereld als de docent tuur erbij halen en opschrijven dat hoort waarbij je denkt ja zo zou je het die zich wijsmaakt dat hij het altijd mozart in een tijd dat de homofonie ook kunnen zien merkt als een leerling alleen uittreksels de polyfonie al volledig verdrongen maar velen van ons willen meer ze heeft gelezen had toch teruggreep op het contra willen dat leerlingen literatuur net zo punt van de oude bach waardoor zijn leuk een typische scholieren-term moeilijkheid symfonie met name in het vierde deel gaan vinden als wij en omdat dat er is nog een andere reden voor dat een welhaast fugatische structuur al maar niet lukt gaan we voortdurend overschrijven de moeilijkheidsgraad kreeg en ik zou dat alles opschrijven nieuwe dingen bedenken en het ergste want het is niet gering wat we verlan met slechts een vaag idee van wat het wat we kunnen doen is het vak opleu gen leerlingen zijn per definitie contrapunt is en helemaal geen idee ken zoals herman pleij het ooit beginners en in al die leesdossiers zal van wat een fugatische structuur zou noemde dus zelden of nooit iets interessants kunnen

zijn waarom zou iedereen literatuur lezen staan want het wordt allemaal overge- en leerlingen gaan zoiets ook doen leuk moeten vinden we verlangen nomen uit andere bronnen uit die ver want dat leesdossier moet natuurlijk toch ook niet dat iedereen van klas doemde secundaire literatuur die vrij wel vol ook nu gebeurt zoiets af en sieke muziek houdt en waarom zou wel nooit geschreven is voor middel toe vraag ik bij het mondeling aan den literatuurlessen per se leuk moe bare scholieren en dus onbegrepen zo n jongmens wat hij van een boek ten zijn literatuur is gewoon een vak wordt overgeschreven om te begrijpen vond krijg ik als antwoord dat hij het net als natuurkunde waarvan de wat we eigenlijk van hen verlangen een mooi boek vond want het perspec docent zich nooit erover bekommert of stelle men zich voor wat we zelf zou tiefwas zo n mooie vision dedans want de leerlingen het wel leuk vinden ze n 7 4 planck is over een eeuw nog steeds gewoon aardig komt net in deze tijd even belangrijk en is dan nog steeds een deskundige van een internationaal 6 626 1c 34 f sec deze angst voor fei befaamd nederlands instituut voor ten tref je dan ook vooral en misschien wiskundeonderwijs ons vertellen dat wel uitsluitend aan bij zachte vakken men elders na vele jaren ellende alweer terwijl die toch al zo weinig feiten aan het afstappen is van het zelfstan hebben laten we die juist koesteren dige leren het leren leren en het de zo begeerde vaardigheden bestaan groepswork terug naar het frontale slechts dankzij kennis vragen kun je lesgeven dus volgens professor tref alleen stellen als je feiten kent pas als fers alleen noemt hij het niet zo hij je het op zich al interessante feit zal wel wijzer zijn hij noemt dat neo kent dat haydn 104 symfonieen klassikaal lesgeven maar hij bedoelt schreef mozart 41 en beethoven 9 natuurlijk precies hetzelfde dan pas kun je de vraag stellen hoe dat moeten het gewoon leren een collega komt en het antwoord op die zeer literatuurgeschiedenis van mij merkte ooit jaloers over wis interessante vraag zegt iets wezen maar goed stel dat bijna alles wat hier kunde op daar hebben ze maar twee lijks over de veranderende maatschap boven staat niet waar is dat het slechts werkvormen opletten en sommen pelijke positie van de kunstenaar de pessimistische misvattingen zijn maken en als er tijd over is maken ze tussen pakweg 1750 en 1800 van een in het vak vergrijsde verzuur nog een som zo zijn er ook bij litera en wat dat lesgeven betreft twee din de en verstarde leraar die zich niet tuur maar twee serieus te nemen werk gen in de eerste plaats wordt er steeds kan wil aanpassen aan de nieuwe tijd vormen opletten en teksten bestude het denigrerend bedoelde bijvoeglijke dan blijven toch die benodigde 680 ren de rest is op zijn best een amusant naamwoord frontaal voor geplaatst uren want tellen kan ik wel degelijk divertimento en iemand die zijn les lesgeven wordt zo voorgesteld als vijf en dat impliceert dat er vrijwel geen sen vult met verhaaltjes laten herschrij tig minuten voor het bord staan te tijd over zal blijven voor het vak dat ven andere eindes eraan laten verzin prat en tegen dommelende leerlingen door veel literatuurdidactici zo veraf nen interviews houden met de hoofd in feite komt dat zelden of nooit voor schuwde lijkt te worden literatuur persoon mooie tekeningen maken bij slechts weinig docenten hebben ge geschiedenis een passage in plaats van de kinderen noeg kennis van een onderwerp om het literatuuronderwijs in het middel iets te leren over barok verlichting vijftig minuten aan een stuk erover te baar onderwijs is van oudsher

histori impressionisme dadaïsme en het kunnen praten en over sommige serend gericht geweest en altijd al zijn absurde theater zo iemand is uit op onderwerpen kan niet eens zoveel er pogingen geweest dat te veranderen snel succes en makkelijke populariteit gepraat worden in de hele wereld is er en steeds hebben we die aanvallen niet genoeg kennis over het lijdend afgeslagen naast traditionele boeken het studiehuis voorwerp voorhanden om vijftig minu als die van knuveler lodewick en de achtergrond van dit alles is dezelfde ten mee te vullen alles wat daarover calis zijn er altijd alternatieve metho als die van het studie of leerhuis een gezegd kan worden kan op een half den op de markt geweest en steeds zekere afkeer van kennis want die a4 tje frontaal lesgeven is slechts hadden die slechts enkele jaren matig veroudert en daarvoor moeten vaar een pejoratieve uitdrukking voor cen succes en verdwenen dan weer digheden in de plaats komen en een traal lesgeven een docent van wie alle waarom komt die literatuurgeschiede zekere afkeer van lesgeven want dat draden uitgaan en bij wie ze weer bij nis telkens weer terug omdat er altijd motiveert niet en daarvoor moet bege elkaar komen die de touwtjes in han enkele mensen overblijven die begrij leiden in de plaats komen den heeft maar zodanig dat de leer pen dat het van groot belang is dat aan kennis wordt hierbij steeds opgevat als lingen het nauwelijks merken die de staande intellectuelen iets weten van een verzameling losse feiten wat in baas is maar niet zijn mening op de geschiedenis van de letterkunde en werkelijkheid zelden of nooit het geval dringt die de leerlingen voortdurend de cultuur van hun land iemand die is feiten worden steeds aangeboden in zelfstandig laat werken maar wel onder daar niets van weet is een onbeschaafd een kader en kennis veroudert hele zijn supervisie mens en iemand die impliciet of maal niet altijd de constante van in de tweede plaats en dat is buiten expliciet propageert dat men daar tsjip letteren 7 4 39 niets van hoeft te weten is een barbaar nederlandse publicaties hebben gele scholen heel gewone kinderen en wat de alternatieve manieren van litera zen natuurlijk niet zelfs tsjip gewone kinderen willen is zekerheid tuuronderwijs beginnen altijd op de letteren heeft meer lezers dan al die en duidelijkheid dat is zelfs hun universiteit zelfs in een vak als litera proefschriften bij elkaar zoiets komt recht tuurwetenschap wordt af en toe iets omdat het blijkbaar in de lucht hangt ze hebben het recht onderwijs te krij nieuws ontdekt daar wordt dan op de tijd is er op een of andere geheim gen en de plicht daar zelf ook wat voor gepromoveerd en vroeg of laat wil zinnige manier rijp voor maar een te doen ze hebben het recht gewezen iemand ook promoveren op de beteke aantal jaren daarna is de tijd op dezelf te worden op de juiste methoden en nis van dat nieuwe voor het middelbaar de geheimzinnige manier rijp voor de de plicht af en toe zelf een zijweggetje onderwijs de promovendus doet dan geruisloze verdwijning ervan te verkennen ze hebben de plicht op steeds een heus onderzoek soms gaat de verhaaltheorie verdween ongeveer drachten uit te voeren maar ook het hij dat nieuwe wel tien lessen lang in dezelfde tijd als karel van het reves recht te verneemen op welke wijze dat onderwijzen en na afloop wordt aan de beruchte lezing over literatuurweten het beste gedaan kan worden ze leerlingen gevraagd wat ze ervan von schap het raadsel der onleesbaarheid hebben de plicht zaken te leren en het den ze vonden het natuurlijk prachtig 1978 waarin tamelijk onweerlegbaar

recht te horen hoe ze dat het beste want het was weer eens wat anders en werd aangetoond dat al die duizenden kunnen doen bovendien begrepen ze feilloos dat ze geschriften over verhaaltheorie konden anders gezegd leerlingen hebben het niet hoeften te kennen en educa worden samengevat in precies zes zin recht op onderwijs dat staat zo in de tieve uitgevers nooit te beroerd om nen maar de verdwijning van de ver grondwet en onderwijs is iets anders mee te doen aan modieuze zaken haaltheorie is niet aan deze lezing te dan trial and error maar wat aanmod gingen al snel na de promotie de eerste danken deze lezing en het verdwijnen deren god zegene de greep onderwijs schoolboeken over dat nieuwe op de van de verhaaltheorie hingen gewoon is een confrontatie een interactie een markt brengen in de lucht de tijden waren er rijp samenspel tussen docent en leer zo n aanval hebben we meegemaakt voor lingen de oude grieken wisten dat al in de jaren zeventig toen de verhaal zo zal het ook gaan met de reader vorig jaar is de school waar de grootste theorie ontdekt werd snel verschenen response criticism de leerlinggerichte leraar en de grootste geleerde van de boeken als indringend lezen ik heb al benadering en het leesdossier het oudheid zijn studenten les gaf einde een hoek en mooi is anders en alle gaat heus wel weer voorbij en waar lijk teruggevonden je zou er bijna een docenten begonnen flashbacks en schijnlijk nog tamelijk snel ook dan vingerwijzing gods in zien perspectiefwisselingen te tellen dat het kunnen we weer gewoon ons werk een aard had maar na een aantal jaren doen in 1946 kort voor hij aan de avonden ebde dat weer weg en van verhaal zou beginnen noteerde gerard reve theoretici wordt tegenwoordig weinig lesgeven zijn plannen voor dat jaar het werk meer vernomen nu zitten we dus met dat werk is lesgeven de meesten van dienen wij geduldig en zonder opwin die leerlinggerichte benadering wie ons kunnen dat over het algemeen ding te verrichten en over den titel geabonneerd is op tsjip letteren had redelijk goed en dit brengt me vanzelf dienen wij ons geen zorgen te maken dat enkele jaren geleden al kunnen op het zelfstandig leren waar ieder zoiets geldt ook voor ons wij moeten zien aankomen daarin was toen veel een zo druk mee is op elke school geduldig en zonder opwind ing ons te lezen over de reader response criti lopen wel een paar collega s rond die werk verrichten en over den haag de cism die aan amerikaanse universitei helemaal in het studiehuis zijn zoals stuurgroep de vog en vooral de lite ten ontwikkeld was en dat was het nou men vroeger in baghwan was u ratuurdidactici dienen wij ons geen toch werkelijk helemaal natuurlijk zult ze ongetwijfeld kennen zorgen maken maar we moeten ze kwam al snel het hele circus op gang ik werk op een school waar we nu al wel scherp in de gaten houden er werd over gedo ceerd er werd gepro voor het derde jaar experimenteren en in de tussentijd moeten wij zoals ooit moveerd er werd onderzoek gedaan op doen alsof de tweede fase al ingevoerd candide door schade en schande leer school en nu is het bijna wettelijk ver is en echt vrolijk word je er niet van de gewoon onze tuin bewerken e plicht hebben wij dan zulke onwillige luie hoe komt zoiets omdat alle vog en lam lende en domme kinderen stuurgroep leden die amerikaanse en welnee wij hebben zoals bijna alle h ia